

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om tillfällig skatt på vinster inom elbranschen och sektorn för fossila bränslen

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om tillfällig skatt på vinster inom elbranschen och sektorn för fossila bränslen (RP 320/2022 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Finansutskottet (FiUB 44/2022 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om tillfällig skatt på vinster inom elbranschen och sektorn för fossila bränslen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

På vinsterna för företag som är verksamma inom elbranschen och företag som är verksamma inom sektorn för fossila bränslen ska skatt betalas till staten i enlighet med vad som föreskrivs i denna lag.

Riksdagens svar RSv 324/2022 rd

2 §

Skatteår

Skatteåret sammanfaller med skatteåret enligt 3 § 2 mom. i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995).

2 kap.

Skyldighet att betala skatt på vinster inom elbranschen samt skattens belopp

3 §

Skattskyldighet

Skyldig att betala skatt på vinster inom elbranschen är ett företag som är verksamt på elmarknaden och som bedriver i 3 § 13 punkten i elmarknadslagen (588/2013) avsedd elproduktion eller i 3 § 11 punkten i den lagen avsedd elleverans (*elaffärsverksamhet*), om

1) företaget inte är ett i 13 § avsett företag som är verksamt inom sektorn för fossila bränslen, och

2) företagets totala omsättning för elaffärsverksamheten är minst 500 000 euro.

Med företag avses ett samfund enligt 3 § i inkomstskattelagen (1535/1992), en näringsammanslutning enligt 4 § 1 mom. 1 punkten i den lagen eller en fysisk person som bedriver rörelse eller yrkesutövning enligt lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968).

Ett företag som på det sätt som avses i 9 § i inkomstskattelagen är begränsat skattskyldigt är skyldigt att betala skatt endast om det har ett i 13 a § i den lagen avsett fast driftställe i Finland för bedrivande av näringsverksamhet.

4 §

Skattefrihet för företag som bedriver detaljförsäljning av el

Ett företag som bedriver elaffärsverksamhet är befriat från skatt, om dess elaffärsverksamhet är i 3 § 12 punkten i elmarknadslagen avsedd detaljförsäljning av el.

En förutsättning för skattefrihet är dessutom att

1) företaget inte bedriver i elmarknadslagen avsedd elproduktion,

2) företaget inte är i koncerngemenskap med ett företag som bedriver i elmarknadslagen avsedd elproduktion, och

3) företaget eller ett företag som är i koncerngemenskap med det inte direkt eller indirekt äger aktier eller andelar i ett företag som bedriver elproduktion och vars innehav av aktier eller andelar ger företaget rätt att skaffa el till ett pris som understiger det verkliga värdet.

Företag är i koncerngemenskap med varandra på det sätt som avses i denna paragraf, om det ena företaget utövar bestämmande inflytande över det andra företaget eller om en tredje part ensam eller tillsammans med närstående kretsar utövar bestämmande inflytande över bägge företagen på det sätt som avses i 31 § 4 mom. i lagen om beskattningsförfarande.

Riksdagens svar RSv 324/2022 rd

5 §

Skattens belopp

Beloppet av skatten på vinster inom elbranschen är 30 procent av resultatet av elaffärsverksamheten till den del det överstiger en årlig intäkt på 10 procent av beloppet av det justerade egna kapitalet i den skattskyldiges elaffärsverksamhet (*vinst som överskrider intäktsgränsen*).

6 §

Beräkning av resultatet av elaffärsverksamheten

Vid verkställandet av beskattningen ska de skattepliktiga inkomster och avdragsgilla utgifter som hänför sig till elaffärsverksamheten samt de övriga avdragsgilla posterna periodiseras till intäkter och kostnader för skatteperioden. Resultatet av elaffärsverksamheten är skillnaden mellan intäkterna och kostnaderna för skatteperioden.

Vid beräkningen av resultatet av elaffärsverksamheten ska

1) på skatteplikten för inkomster av elaffärsverksamheten tillämpas vad som i II avd. 1 kap. i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet föreskrivs om skatteplikt för inkomster,

2) på rätten att dra av elaffärsverksamhetens utgifter och övriga poster tillämpas vad som i II avd. 2 kap. i den lagen föreskrivs om avdragsrätt för utgifter,

3) på periodiseringen av inkomster och utgifter som hänför sig till elaffärsverksamheten tillämpas vad som i III avd. i den lagen föreskrivs om periodisering av inkomster och utgifter,

4) på beräkningen av resultatet av elaffärsverksamheten tillämpas dessutom vad som föreskrivs i IV avd. i den lagen,

5) på avskrivningar på lösa anläggningstillgångar tillämpas utöver den lagen även lagen om höjda avskrivningar på maskiner, inventarier och andra därmed jämförbara lösa anläggningstillgångar skatteåren 2020—2025 (1572/2019).

Med avvikelse från det som föreskrivs i 2 mom. ska vid beräkningen av resultatet av elaffärsverksamheten 18 a § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet inte tillämpas på rätten att dra av räntor.

Om den skattskyldige framställer ett yrkande enligt 12 § 2 mom. är den relativa andel av elaffärsverksamhetens räntor inte avdragsgill som fås genom att anskaffningsutgiften för aktier som avses i 12 § 2 mom. enligt bokslutet för den skattskyldiges elaffärsverksamhet under det år som föregår skatteåret divideras med balansomslutningen i det särredovisade bokslutet för den skattskyldiges elaffärsverksamhet.

7 §

Periodisering av utgifterna för elaffärsverksamheten

Av den skattskyldiges utgiftsrestavskrivningar på de anläggningstillgångar som avses i 30 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet beaktas som utgiftsrestavskrivningar för elaffärsverksamheten den relativa andel som motsvarar förhållandet mellan avskrivningarna i resultaträkningen för elaffärsverksamhetens lösa anläggningstillgångar och avskrivningarna enligt resultaträkningen för den skattskyldiges samtliga lösa anläggningstillgångar.

Riksdagens svar RSv 324/2022 rd

Vid beskattningen enligt denna lag görs avskrivningarna för skatteåret på motsvarande oavskrivna anskaffningsutgifter som vid inkomstbeskattningen av den skattskyldige för samma skatteår. Vid beskattningen enligt denna lag ska avskrivningar, reserveringar och andra dispositiva avdragskrav göras på motsvarande sätt som vid inkomstbeskattningen för samma skatteår.

8 §

Den skattskyldiges andra ringa affärsverksamhet

Om den skattskyldige har annan ringa affärsverksamhet, betraktas den andra ringa affärsverksamheten som en del av den skattskyldiges elaffärsverksamhet vid beräkningen av resultatet av elaffärsverksamheten.

Med annan ringa affärsverksamhet avses affärsverksamhet

- 1) som inte är elnätsverksamhet eller elaffärsverksamhet, och
- 2) vars omsättning uppgår till mindre än 10 procent av den skattskyldiges omsättning och är mindre än 500 000 euro.

9 §

Situationer som gäller fasta driftställen

Om den skattskyldige har ett fast driftställe utomlands

- 1) räknas den inkomst som det fasta driftstället har genererat inte som skattepliktig inkomst av den skattskyldiges elaffärsverksamhet, och
- 2) kan utgifter och räntor för förvärvande eller bibehållande av den inkomst som det fasta driftstället har genererat inte dras av från inkomsterna av den skattskyldiges elaffärsverksamhet.

10 §

Intern elaffärsverksamhet

I resultatet av den skattskyldiges elaffärsverksamhet beaktas inte ett resultat som har uppkommit genom intern elaffärsverksamhet, vars omsättning ingår i omsättningen för den skattskyldiges elaffärsverksamhet.

Med intern elaffärsverksamhet avses produktion eller leverans av el från den skattskyldiges elaffärsverksamhet för förbrukning inom den skattskyldiges övriga affärsverksamhet eller inom den övriga affärsverksamheten i ett företag i koncerngemenskap med den skattskyldige.

Som resultatet av intern elaffärsverksamhet betraktas den relativa andel av resultatet av elaffärsverksamheten som motsvarar förhållandet mellan nettokostnaderna för elanskaffningen för den skattskyldiges övriga verksamheter eller de övriga verksamheterna i ett företag i koncerngemenskap med den skattskyldige och omsättningen för den skattskyldiges elaffärsverksamhet.

Den skattskyldige och det andra företaget är i koncerngemenskap med varandra på det sätt som avses i denna paragraf, om den skattskyldige utövar bestämmande inflytande över det andra företaget, det andra företaget utövar bestämmande inflytande över den skattskyldige eller en tredje part ensam eller tillsammans med närstående kretsar utövar bestämmande inflytande över både den skattskyldige och det andra företaget enligt 31 § 4 mom. i lagen om beskattningsförfarande.

Riksdagens svar RSv 324/2022 rd

Beaktande av nettokostnaderna för elanskaffningen för de i denna paragraf avsedda övriga verksamheterna i ett företag i koncerngemenskap med den skattskyldige vid beräkningen av resultatet av den skattskyldiges interna elaffärsverksamhet förutsätter att

1) den i 4 mom. i denna paragraf avsedda koncerngemenskapen mellan den skattskyldige och det andra företaget har varat hela skatteåret,

2) företaget i koncerngemenskap med den skattskyldige är finländskt, och

3) nettokostnaderna för elanskaffningen för övriga verksamheter i företaget i koncerngemenskap med den skattskyldige inte samtidigt har beaktats vid beräkningen av resultatet av den egna elaffärsverksamheten i företaget i koncerngemenskap med den skattskyldige eller vid beräkningen av resultatet av elaffärsverksamheten i ett annat företag i koncerngemenskap med den skattskyldige.

11 §

Förlustutjämnning inom koncerner

Från resultatet av den skattskyldiges elaffärsverksamhet kan före beräkningen av den vinst som överskrider intäktsgården dras av förlustresultatet av elaffärsverksamheten i ett företag inom samma koncern.

En förutsättning för avdrag är att

1) den skattskyldige och företaget inom samma koncern är skyldiga att betala skatt på vinster inom elbranschen med stöd av 3 § och att de inte med stöd av 4 § har befriats från skyldigheten att betala skatt,

2) den skattskyldige och företaget inom samma koncern är aktiebolag eller andelslag som avses i 2 § i lagen om koncernbidrag vid beskattningen,

3) det finns ett ägarintresse som avses i 3 § i den lagen mellan den skattskyldige och företaget inom samma koncern, och

4) den skattskyldige och företaget inom samma koncern uppfyller förutsättningarna enligt 7 § i den lagen.

Den skattskyldige ska i skattedeklarationen för skatteåret yrka på att förlusten i elaffärsverksamheten för ett företag inom samma koncern ska dras av.

Om flera skattskyldiga yrkar på avdrag för förlustresultatet av ett och samma företags elaffärsverksamhet, ska vid beskattningen av de skattskyldiga som yrkat på avdrag förlustresultatet dras av i förhållande till resultaten av deras elaffärsverksamhet.

Med förlustresultatet av elaffärsverksamheten under skatteåret avses det belopp varmed de sammanlagda utgifterna för förvärvande eller bibehållande av inkomsten av elaffärsverksamheten, övriga avdragsgilla poster och avdragsgilla räntor under skatteåret överstiger det sammanlagda beloppet av de skattepliktiga inkomsterna av elaffärsverksamheten. På beräkningen av förlustresultatet av elaffärsverksamheten tillämpas vad som i 6—9 § föreskrivs om beräkningen av resultatet av elaffärsverksamheten.

Riksdagens svar RSv 324/2022 rd

12 §

Det justerade egna kapitalet i elaffärsverksamheten

Det justerade egna kapitalet i elaffärsverksamheten beräknas genom att från den skattskyldiges i 78 § i elmarknadslagen avsedda egna kapitalbelopp enligt det särredovisade bokslutet för elaffärsverksamheten för året före skatteåret dra av

1) beloppet av det egna kapital som är bundet i verksamheten vid ett fast driftställe och som ingår i balansräkningen för elaffärsverksamheten, och

2) den interna elaffärsverksamhetens andel av det egna kapitalet i elaffärsverksamheten.

På yrkande av den skattskyldige fogas till beloppet av eget kapital i den skattskyldiges särredovisade bokslut över elaffärsverksamheten under det föregående året enligt 78 § i elmarknadslagen, före rättelse enligt 1 mom., anskaffningsutgiften enligt den skattskyldiges särredovisade bokslut för den skattskyldiges elaffärsverksamhet under året före skatteåret för de aktier som den skattskyldige äger i bolag enligt vars bolagsordning aktieägarna har rätt att få av bolaget direkt eller indirekt producerad el till självkostnadsbaserat pris. Från anskaffningsutgiften för aktierna avdras den relativa andel av beloppet av posterna för bundet eget kapital och inbetalt fritt eget kapital i den skattskyldiges elaffärsverksamhet som motsvarar den andel som anskaffningsutgiften för aktierna utgör av balansomslutningen i det särredovisade bokslutet för den skattskyldiges elaffärsverksamhet.

Beloppet av det egna kapital som är bundet i verksamheten vid ett fast driftställe fås genom att det fasta driftställets skulder dras av från det fasta driftställets tillgångar.

Den interna elaffärsverksamhetens andel av det egna kapitalet i elaffärsverksamheten är den relativa andel av eget kapital i elaffärsverksamheten som motsvarar förhållandet mellan omsättningen för den skattskyldiges elaffärsverksamhet och nettokostnaderna för elanskaffningen för den skattskyldiges övriga affärsverksamheter och de företag i koncerngemenskap med den skattskyldige som beaktats i beskattningen av den skattskyldige med stöd av 10 §.

3 kap.

Skyldighet att betala skatt på vinster inom sektorn för fossila bränslen samt skattens belopp

13 §

Skattskyldighet

Skyldig att betala skatt på vinster inom sektorn för fossila bränslen är ett företag av vars omsättning mer än 75 procent består av en eller flera av följande verksamheter:

- 1) utvinning av råolja eller naturgas,
- 2) framställning av raffinerade oljeprodukter av råolja, och
- 3) tillverkning av stenkolsprodukter (*företag som är verksamt inom sektorn för fossila bränslen*).

Med företag avses ett samfund enligt 3 § i inkomstskattelagen, en näringsammanslutning enligt 4 § 1 mom. 1 punkten i den lagen eller en fysisk person som bedriver rörelse eller yrkesutövning enligt lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet.

Riksdagens svar RSv 324/2022 rd

Ett företag som på det sätt som avses i 9 § i inkomstskattelagen är begränsat skattskyldigt är skyldigt att betala skatt endast om det har ett i 13 a § i den lagen avsett fast driftställe i Finland för bedrivande av näringsverksamhet.

14 §

Skattens belopp

Beloppet av skatten på vinster inom sektorn för fossila bränslen är 33 procent av den vinst som överskrider referensgränsen.

Med vinst som överskrider referensgränsen avses det belopp med vilket den skattskyldiges i 3 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet avsedda resultat av näringsverksamheten under skatteåret överstiger 120 procent av det i den paragrafen avsedda medeltalet av resultaten av näringsverksamheten under skatteåren 2018—2021.

Om medeltalet av resultaten av näringsverksamheten under skatteåren 2018—2021 är negativt eller om den skattskyldige inte har bedrivit näringsverksamhet under skatteåren 2018—2021, används vid beräkningen av skattebeloppet som medelvärde av resultaten av näringsverksamheten under skatteåren 2018—2021 noll euro.

Om den skattskyldige inte har bedrivit näringsverksamhet alla skatteår under 2018—2021, beräknas för den jämförelse som avses i 1 mom. medeltalet för de skatteår under vilka den skattskyldige har bedrivit näringsverksamhet.

4 kap.

Verkställande av beskattningen och deklarationsskyldighet

15 §

Den skattskyldiges deklarationsskyldighet

Den skattskyldige eller ett i 4 § avsett företag som bedriver detaljförsäljning av el ska till Skatteförvaltningen lämna in en skattedeklaration för skatteåret. Skattedeklarationen ska innehålla de uppgifter som behövs för verkställande av beskattningen och för påförande av skatten.

Den skattskyldige ska lämna in skattedeklarationen elektroniskt. Skatteförvaltningen kan av särskilda skäl godkänna att deklarationen lämnas in i pappersform.

På den skattskyldiges skyldighet att lämna uppgifter för verkställande av beskattningen eller för ändringssökande som gäller beskattningen tillämpas utöver denna lag vad som i 8, 9, 11, 13 och 14 § i lagen om beskattningsförfarande föreskrivs om deklarationsskyldighet.

Skatteförvaltningen meddelar närmare föreskrifter om när skattedeklarationen ska lämnas in, om de uppgifter som ska uppges i skattedeklarationen samt om hur skattedeklarationen ska lämnas in.

Riksdagens svar RSv 324/2022 rd

16 §

Verkställande av beskattningen

Skatteförvaltningen verkställer beskattningen och påför den skattskyldige skatt.

På de allmänna bestämmelserna om beskattningsförfarande samt verkställande av beskattningen tillämpas 4 kap. i lagen om beskattningsförfarande, med undantag av 32 c, 34, 34 a, 35—37 och 39 § i den lagen.

På skatteförhöjning tillämpas 32 och 32 a § i lagen om beskattningsförfarande så att som i 32 a § i den lagen avsedd inkomst som lagts till betraktas ett tillägg till i 5 § i denna lag avsedd vinst som överskrider intäktsgåränsen eller till i 14 § i denna lag avsedd vinst som överskrider referensgråränsen.

På rättelse av handlingar som har såränts till den skattskyldige, kompletterande beskattningsbeslut, skattegrånskning, rättelse och åndring av beskattningen och fóljdåndring tillämpas lagen om beskattningsförfarande.

17 §

Slutförande av beskattningen

Beskattningen av den skattskyldige slutförä den dag som har antecknats i beskattningsbeslutet.

Beskattningen av den skattskyldige slutförä senast vid utgången av oktober under det kalenderår som följer efter skatteårets utgåång.

18 §

Beskattningsbeslut

Till den skattskyldige såränds ett beskattningsbeslut och utredningar om grunderna för beskattningen samt anvisningar om hur åndring kan sökas i beskattningen. I utredningen antecknas uppgifter om den skattskyldiges i 5 § avsedda vinst som överskrider intåktsgåränsen eller i 14 § avsedda vinst som överskrider referensgråränsen, skatter och avgifter, skatt som ska betalas tillbaka och uppgifter som specificerar den skattskyldige samt den myndighet som verkstållt beskattningen och kontaktuppgifter.

19 §

Skatteuppbörd

På skatteuppbörd, indrivning av skatt och återbåring av skatt tillämpas lagen om skatteuppbörd (11/2018) och de bestäåmmelser och föreskrifter som utfårärdats med stöd av den.

Riksdagens svar RSv 324/2022 rd

20 §

Ränta på belopp som ska betalas tillbaka

Om skatt betalas tillbaka till följd av rättelse av beskattningen eller ändringssökande, ska på den skatt som betalas tillbaka betalas krediteringsränta enligt lagen om skatteuppbörd.

5 kap.

Särskilda bestämmelser

21 §

Förhandsavgörande

Skatteförvaltningen kan på skriftlig ansökan av den skattskyldige meddela ett i 85 § i lagen om beskattningsförfarande avsett förhandsavgörande om tillämpningen av denna lag.

22 §

Ändringssökande

Vid ändringssökande iakttas vad som föreskrivs i lagen om beskattningsförfarande.

Ändring i ett förhandsavgörande får sökas på det sätt som föreskrivs i 85 a § i lagen om beskattningsförfarande.

23 §

Skatteförvaltningens rätt att få uppgifter och utföra granskningar

På Skatteförvaltningens rätt att för beskattningen eller för behandlingen av ett ärende som gäller ändringssökande trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter få uppgifter av utomstående och myndigheter samt Skatteförvaltningens rätt att granska de handlingar av vilka uppgifter som omfattas av utomståendes skyldighet att lämna uppgifter kan framgå tillämpas 19—22, 22 a, 23, 23 a, 23 c, 24 och 25 § i lagen om beskattningsförfarande.

24 §

Hänvisning till strafflagen

Bestämmelser om straff för lagstridigt kringgående av skatt och för försök därtill finns i 29 kap. 1—3 § i strafflagen (39/1889).

Riksdagens svar RSv 324/2022 rd

25 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagen ska tillämpas vid beskattningen för skatteåret 2023. Om den skattskyldiges räkenskapsperiod inte slutar under kalenderåret 2023, tillämpas lagen vid företagets beskattning för skatteåret 2024.

Om beslut om ändring av den skattskyldiges räkenskapsperiod har fattats den 1 december 2022 eller därefter så att det skatteår som går ut 2023 går ut före den 31 december 2023, tillämpas denna lag dock på den skattskyldiges skatteår 2023 och 2024.

Lag

om ändring av 16 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968) 16 § 10 punkten, sådan den lyder i lag 308/2019, samt

fogas till 16 §, sådan den lyder i lagarna 859/1981, 1164/1990, 717/2004, 1134/2005, 1077/2008, 987/2012 och 308/2019, en ny 11 punkt, i stället för den 11 punkt som upphävts genom lag 1087/2014, som följer:

16 §

Såsom utgifter för inkomstens förvärvande eller bibehållande anses inte:

10) förlust av i 53 a § i inkomstskattelagen avsedda delägarlån som hör till övriga tillgångar samt av andra fordringar som getts i något annat syfte än inkomstens förvärvande,

11) skatter som ska betalas med stöd av lagen om tillfällig skatt på vinster inom elbranschen och sektorn för fossila bränslen (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Riksdagens svar RSv 324/2022 rd

Helsingfors 27.2.2023

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare